

OVED STANDPUNT EPB/C2.0

OVED ijvert voor een pragmatisch en toekomstbestendig EPB2.0 met meerwaarde voor de eindgebruiker.

Situatie

Wetgevend kader

Het Energiedecreet* en Energiebesluit vormen sinds 2006 de basis van de rekenmethodiek voor EPB. Door de jaren heen werden die wetteksten meermaals gewijzigd en aangevuld met Ministeriële besluiten door de snelle evoluties in de markt (bouwtechnieken, isolatiematerialen, technieken voor verwarming, sanitair, ventilatie en hernieuwbare energie). Mede door de wens van de marktspelers om hun product steeds beter te valideren in EPB, is het EPB-rekenhart uitgebreid (lees: overladen) met complexe formules en bijhorende gedetailleerde invoergegevens in de software. De regelgeving wijzigde zeer snel de voorbije bouwaanvraagjaren.

*BELANGRIJK:

EPB is een middel om het **doel** van **energie-efficiëntie en energiebesparing** te bereiken en de ontwikkeling van **nieuwe en duurzame** energie te stimuleren (punt 3 uit het decreet). We dienen beslissingen dus steeds te toetsen aan die doelstelling uit het Energiedecreet en mogen niet vervallen in een discussie over het middel 'EPB' op zich.

In de praktijk: hoe pakt VEA dit aan

Zie bijlage: visienota OVED over EPB2.0 voor VEA (documenten van augustus en september 2018)

OVED merkt op dat het de laatste jaren onmogelijk is geworden om een efficiënte en logische EPB-berekening op te stellen en om een begrijpelijk advies aan de klant te geven. De oorzaken zijn de wirwar aan regels en snelle wijzigingen, herzieningen van eerdere standpunten, omslachtige workarounds voor bugs of ongebruiksvriendelijke data-invoer, te strikte staving en bestraffende handhaving...

1. Na een interessante brainstorm concludeerden we dat de **huidige rekenmethodiek het uitgangspunt** zou moeten blijven, maar dat alle **ballast en rompslomp** die ervoor zorgen dat de methodiek niet tot zijn recht komt, eruit moeten. Denk daarbij bijvoorbeeld aan (niet-limitatief!):

- alle **onlogische regeltjes** die **onvoldoende met de sectoren zijn afgestemd** (bv. (1) regels i.v.m. inbraakveiligheid versus potentieel intensieve ventilatie (6,4%), (2) warmtepomp SCOPon (35 of 55°): standpunt VEA 55°C is niet gelijk met de bijlage V (2019), in 2018 was er een weging van beide factoren, (3) Bijlage V is aangepast in 2019 en niet werkbaar voor de sectoren...)
- **verwarrende teksten** en talloze uitzonderingen (bv. (1) PV-verdeling volumegewijs én grote verschillen in de 3 gewesten, (2) Ecodesign kluwen over externe buffervaten versus combinaties met unieke productcodes, (3) lange onduidelijkheid over inrekenen randisolatie...)
- **overbodige paramaters en eisen** (bv. (1) transportmedium: water, pekkel en andere (andere = gelijk aan water), (2) SGUI en SCOPon zijn eigenlijk overbodig en te complex → neem eta_s uit Ecodesign, (3) EEI voor pompen: Europa verplicht maximaal 0,23, dus pas waarde bij ontstentenis aan en voer een automatische foutmelding in in de software...)
- **trage implementatie** van nieuwe technieken in de huidige methodiek
- de verschillen binnen EPB **nieuwbouw en renovatie** en tussen EPB en EPC onderling én in de **3 gewesten**
- de **waarden bij ontstentenis** zijn vaak niet-realistisch (bv. slechter dan de slechtst gangbare op de markt).

- de **berekende versus de werkelijke verbruiken** of opbrengsten stemmen niet overeen (bv. berekening van de jaaropbrengst van PV-panelen stemt niet meer overeen met de huidige waarde (is duidelijk lager dan de officiële berekening).)
- daarnaast bieden een **compatibiliteit** van de EPB-software met BIM of andere 3D-modellen (of een eenvoudige import-/exportfunctie naar csv/excel), **monitoring** van reële verbruiken, integratie van een **duurzaamheidsindicator**... grote opportuniteiten voor de toekomst.

2. Naast de rekenmethodiek spelen ook heel wat **andere aspecten** een even of zelfs nog belangrijkere rol, zoals bijvoorbeeld:

- een positief imago van het beroep als adviseur en ambassadeur
- de positieve ondersteuning die VEA aan de professionals zou moeten geven via een persoonlijke helpdesk en transparante communicatie (of op zijn minst voor de docenten als spreekbuis van VEA)
- staving (bewijstukken) pragmatischer maken en meer as-built rapporteren
- software gebruiksvriendelijker en betrouwbaarder maken voor simulaties en advies (cf. onze nota met software suggesties uit 2017 voor VEA)
- erkenningen en vormingen stroomlijnen in de 3 gewesten
- de handhaving en controle eerlijker, transparanter, constructiever en minder bestraffend aanpakken (cf. standpuntennota over handhaving april 2019)
- wildgroei aan fiscale stimuli en premies beter afstemmen en koppelen aan resultaten (o.b.v. monitoring van reële verbruiken na oplevering)
- de procedures pragmatischer maken (bv. rekening houden met gefaseerde renovaties omwille van beschikbare budgetten, overgang van gewone naar ingrijpende renovatie is nu vaak niet haalbaar, onafgewerkte woningen die toch een EPB-aangifte moeten doen met hoge boete tot gevolg)

Waarom OVED aandringt op een wijziging van de huidige rekenmethodiek (en breder):

1. OVED wil een **kritische opschoonactie** van de huidige EPB-rekenmethodiek (ontdoen van ballast)

Wat betekent een "kritische opschoonactie" voor EPB?

- we willen niet veréenvoudigen naar pure vuistregels (bv. x cm isolatie in een vrijstaande woning)
- factoren en termen die niet door de professionelen gebruikt worden, schrappen
- geen details opvragen als de impact beperkt is (of hiervoor niet-nadelige defaultwaardes aannemen)
- met realiteitszin: er zijn bepaalde factoren die het E-peil enorm beïnvloeden en andere niet, waarvan de invloed niet overeenkomt met de common sense en de realiteit
- meer werken met defaultwaardes (bv. isolatie PUR maar zonder verdere info over het merk, type en fiche toevoegen, enkel de basiswaarde uit het transmissiereferentiedocument)
- hoe minder details, hoe gemakkelijker het overzicht kan gegeven worden (voordeel voor gebruiksgemak van de software én toelichting van de hoofdpunten aan klanten)

Ook het **toepassingsgebied** moet kritisch herbekeken: bv. voor EPC kan men zich de vraag stellen of het wel nuttig is om een EPC op te maken voor een woning die grondig zal verbouwd of herbouwd worden. Alternatief kan nihil-EPC opgesteld worden: geen attest, maar melding dat eigenaar verplicht is grondig te verbouwen of herbouwen.

2. OVED wil een **integrale en vooral constructieve aanpak** van het energieprestatiebeleid, met **meer interpretatievrijheid** voor de professional in een complexe bouwwereld én met **meerwaarde** voor de klant.

Integrale en constructieve aanpak:

- samen **met de sector** de nieuwe ontwikkelingen toelaten door aan tafel te gaan zitten met producten in conceptfase. De berekeningen door producenten laten voorbereiden en daarvan (tijdelijke?) rendementscoëfficiënten laten invullen in de EPB-software als alternatief, zodat we niet hoeven te wachten op de software implementatie.
- rekenmethodiek is één ding, de definitie van de grenswaardes en kengetallen (E- S-peilen) een ander. Hierbij stelt zich de vraag of dat deze voldoende het doel weerspiegelen. Als je vertrekt vanuit het principe de **vervuiler betaalt**, dan is het toch vooral het eindverbruik en de eventueel daarin gelinkte emissies die van belang zijn!

Interpretatievrijheid:

- binnen het ruime kader en het doel (energiedecreet)
- op een onderbouwde wijze
- EPB-keuzes houden geen rekening met andere belangrijke bouwtechnische aspecten (akoestiek, brandveiligheid, stabiliteit...), maar zouden daarop ook moeten afgestemd worden in overleg met het bouwteam.

3. OVED wil meer **uniformisering en continuïteit**: een convergentie van EPC en EPB in de 3 gewesten
 - **uniformisering** kan voor de professional zorgen dat er een **maximale data-uitwisseling en -doorstroming** komt: projecten met een EPB van 10 jaar oud moeten nu opnieuw worden ingegeven in EPC. Er is geen overdrachtsmogelijkheid.
 - voor de professional: de resultaten zijn niet altijd vergelijkbaar en geven een richting
 - de indicator in kWh/m² jaar lijkt ons een goede vergelijkingsbasis, maar de vereenvoudigde berekeningsmethodiek van EPC geeft mogelijks grotere afwijkingen.
 - kan het niet nuttig zijn de afwijkingensrange te benoemen?
 - voor de eindgebruiker wordt dit **begrijpelijker** (nu worden EPC en EPB door elkaar gehaald), bovendien helpt dit om referentiesystemen beter af te stemmen.
 - er moet gestreefd worden naar **continuïteit**:
 - berekeningen van E-peilen en EPC-waardes zijn doorheen de jaren niet meer vergelijkbaar
 - oude berekeningen kunnen niet meer opgeladen worden
 - er is geen overzetting mogelijk tussen EPB-tool en EPC-tool en omgekeerd terwijl dit in de praktijk wel een must is
4. OVED wil een koppeling met **duurzame** bouwmaterialen en technieken (bv. via Totem) en **nieuwe tools** (bv. BIM, monitoring via slimme meters), groene versus grijze stroom... Dit om basisgegevens maximaal te hergebruiken in andere domeinen en voor controle op een kwalitatieve uitvoering, om zo het energiebewustzijn en de kwaliteit in ruime zin te verhogen.

OVED wil een werkbaar, pragmatisch en toekomstbestendig energiebeleid, dat door sterke professionals -de **energieambassadeurs**- uitgevoerd wordt, die hun **adviesrol binnen het bouwteam maximaal** kunnen opnemen om samen tot mooie oplossingen te komen.

Hoe OVED wil helpen om het energiebeleid te optimaliseren:

1. **Inzicht brengen over waar de huidige aanpak niet werkbaar is**
Bv. via het 3-maandelijks architecten-ingenieurs EPB-overleg bij VEA, via onze visienota's van aug en sept 2018 (als bijlage), OVED kan een rol spelen bij de kritische schoonmaakactie via de OVEDplus werkgroepen: onze leden kunnen de pijnpunten in de huidige rekenmethodiek aangeven en welke factoren zeer weinig invloed hebben, op basis van hun praktijkervaring...

2. Meewerken aan het **formuleren van een alternatief**
Cf. visienota's van aug en sept 2018: OVED stelde voor om tussentijdse EPB2.0 resultaten van VEA te toetsen aan de praktijk via een werkgroep. We organiseerden hierover een adviesraad op 17/8/2018 en op 18/4/2019, OVED kan via haar OVEDplus werkgroepen komen tot een consensus van aanpak en breed gedragen interpretaties die aan de praktijk getoetst zijn. OVED kan een **code van goede praktijken** opstellen, die door VEA kan onderschreven worden...

3. Meewerken aan het **communiceren en sensibiliseren van alle betrokken partijen**: op de eerste plaats de leden van OVED, maar we gaan ook in dialoog met andere stakeholders aanwezig in het bouwteam (bv. afstemming met NAV en VCB zowel op niveau van de vereniging, als concreet via uitwisseling van 10 EPB-tips voor architecten (en omgekeerd), een gezamenlijk overleg over staving bij aannemers en het S-peil met enkele leden...)

OVED gaat graag met u in dialoog om deze concrete acties samen op te nemen en vorm te geven.

Over OVED

Het Overlegplatform voor Energiedeskundigen, kortweg OVED, is de beroepsvereniging voor energiedeskundigen. OVED telt ongeveer 350 bedrijven die meer dan 1500 energieprofessionals vertegenwoordigen actief in de gebouwensfeer. Onze leden zijn EPC-deskundigen, EPB-verslaggevers, ventilatieverslaggevers, thermografen, luchtdichtheidstesters, adviseurs over duurzaam bouwen, energie-efficiëntie of hernieuwbare energie...

OVED biedt professionele ondersteuning aan de Vlaamse energiedeskundigen bij de uitoefening van hun beroep door middel van belangenbehartiging, informatieverstrekking en permanente vorming. OVED bereikt via haar ledenwerking en diverse communicatiekanalen ongeveer 6000 energieprofessionals.

Binnen ons netwerk merken een grote dynamiek via onze interactieve lerende netwerken van OVEDplus, thematische OVED Academy workshops en jaarlijks netwerkcongres.

Contactpersonen:

Petra Proesmans, voorzitter

Eline D'hooge, coördinator en secretariaat

Tel. 09 224 01 30 – info@oved.be – www.oved.be